

"Soča" izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom poštovanja:

Vse leto t. 1.10
Pol leta " 2.20
Cetrt leta " 1.16

Pri ozuanih in tako tudi pri „pestanicah“ se plačuje za navadno tristop. in vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "
Za veče črke po prostoru

SOČA

Državna obrtna šola v Trstu.

Razen ljudskih in srednjih šol stavile so se v zadnjih letih na državne stroške tudi mnoge strokovne, posebno obrtne šole. Kjer je obrtna najbolj razvita, na Češkem, dobili so najprej in največ takih šol; kjer je obrt na nižji stopinji ali še lo začenja, pridejo tudi obrtne šole pozneje na vrsto. V primorski deželi imeli smo do zdaj par čipkarskih šol na slovenskem Goriškem ter mizarsko in rezljarsko šolo v Mariboru na Furlanskem. Ker se v kratkem odpravi prosta luka tržaška, ki je bila Tržačanom v veliko korist, ker jim je pospeševala dobiček v kupčiji, začela je vlada na to skrbeti, da odškoduje Trst za škodo, ki mu dojde prvi trenotek po odpravljeni prosti luki. V to avrho zazidalo se je že mnogo milijonov v tržaško luko, ki se je razširila, ter se še zazidajo v razna skladišča, tovarne in razne naprave, s katerimi hoče Avstrija pritisniti tržaške nezadovoljnec na svoje matrno pris. Znano je, da Tržačani vedno godrnjajo, da se jim slabo godi, in da država ne štedi milijonov, da bi enkrat zadovoljila to ljudstvo, kakor so je prejana desetletja vedno prizadevala, da bi zadovoljila prebivalce v Lombardiji in Benečiji. S kakim veseljem se je tam trudila, je sploh znano.

Ker bi mogla tržaška kupčija po odpravi proste luke kaj škode trpti, skrbi vlada uže zdaj, da o pravem času pomore obrtniki, ki naj bi nekaj namestovala kupčijo. V ta namen napravi se v Trstu državna obrtna šola, ki bo obsegala vsakovrstne stroke. Slovani smo pričakovali, da obrtna šola bo za vse Primorje in sploh za južne avstrijske dežele, ter smo se nadali, da bo tudi tako urejena, da bo ustrezala tem potrebam; ali močno smo se varali. Tržaško mestno starešinstvo in kupčinska zbornica ste izjavili, da boste podpirali šolo le pod tem pogojem, če bo šola le za Trst in za primorske Italijane, oziroma če bo italijanski jezik izključljivo podučni jezik v tej šoli. Menili smo, da visoka vlada bo popolnoma po svoje razpolagal z državnim denarom in da se ne bo vezala na pogoje onih zastopov. Ali minister Gavč je našo nado popolno podrl, ko je na dotično vprašanje mestnega starešinstva brzjavno odgovoril, da izražena želja in pogoj bo stalno pravilo za novo šolo. Skoro se zdi vsled tega odgovora, da omenjeni pogoji v Trstu so bili stavljeni na vladin migljej, kakor se govori, da so bili storjeni tudi drugi sklepi tržaškega zastopa, o katerih se je letosno zimo mnogo pisalo.

LISTEK.

Deset božjih zapovedij v pravljicah.

Spisal dr. Franc Oblik.

Bilo je vročo poletno jutro. Iz vseh gôr so vreli ljudje na Most, ali da bi si tam potrebnih reči nakupili, ali da bi obilnost svojih pridelkov prodali. Mladi ljudje šli so skrbno oblečeni na šentmaverski sejem, da bi tam kaj videli, ali pa da bi jih drugi videli.

Pri Žaučji na Mostu je že tedaj bila slovečna krčma, in po "veliki maši" se vreli ljudje v ono gostilnico: moški s hlecami do kolena in belimi nogavicami, ki so jim "stebla" pokrivale; stare in mlaude žene v ondašnji skromni noši; nahipana dekleta z "nageljni" na prsih, kakor žene pokrite z belimi "rutami", ki so lepo poglavjene in spravljene ležale čez teden v "banjku", kjer so se navzele prijetnih dišav, katere so nametale v polne predale; fantje pa so stopali "koraj no" za dekleti, ki so se le bolj svojih mater držala, in sem ter tie nalašč popravili klobuke na svojih glavah, okrašene z mogočnimi "pušeljci" ali šopki.

V krčmi sami, ki je tedaj bila še priprosta in je imela nizke prostore, bila je tam zadi za kuhinjo prihranjena izba za bolj veljavne može. V to izbo

Gotovo je tedaj, da primorskim Italijanom se bo zdala velika obrtna šola v Trstu, katero bodo mogli obiskovati Slovenci le pod tem pogojem, da se prej na učijo dovolj italijanskega jezika. Državni poslanec Ivan Nabergoj z 52 tovariši stavljal je do ministra Gavča interpelacijo, v kateri zahteva za Slovence slovenski poučni jezik; a prepričani nismo, da glas slovenskih poslancev sežo do pravih ušes, ter da ne ostanejo Slovenci brez obrtno šole.

Kot razlog, da se primorski Slovenci pustijo brez obrtnega podluga navaja so to, da tržaška obrtna šola je lo en kamenček iz velike obrtno palado, ki se s časom sezida za južne dežele, ako se spozna potreba in ako bodo dopuščeno državne finance. To so besede dvornega svetovalca, ki tolazi s pogoji, ki se javljajo uresničijo v tem stolotji. Nam so zdi bolj odločiven drug razlog, katerega nismo slišali izza vladne mizo, pač pa od vladnih in nevladnih mož, in ta jo strah pred Slovencem in Jugoslovani. Vsi vemo, od katero strani je bil priporočen in podpiran kandidat za državni zbor, ki si je izbral kot gaslo: "Jaz sovražim Slovence" in ki jo s pomočjo tega gasla tudi značal. Če tudi ima visoka vlada tiste razloge proti slovenski šoli, katero navaja; vendar primorski politiki verjijo s šolo omenjeni strah ter bi radi Slovence potisnili na Kranjsko. Na Primorskem, naj si bo v Trstu, v Goricu ali v Poreči, jih nočejo imeti na višji stopinji ter nočejo o njih nič slišati. Visoka vlada no more biti teh misilj; zato upamo, da se bo ozirala na interpelacijo g. Nabergaja in tovarišev. Ako pa visoka vlada meni, da smo na moji Avstriji nepotrebeni, naj nas poitaljanči; samo naj nas ne dola odgovorno za nasledke.

Solkanska slavnost,

katero smo naznajali v zadnjih listih, vršila se je preteklo nedeljo 8. t. m. slovesno in dostojno med mnogobrojnimi deležniki. Tržaško delalsko društvo došlo je uže zajutra s posebnim vlakom na goriško postajo, odkodar so se odpeljali v Solkan ter šli na Sv. Goro. Tržaški Sokol bil je uže zajutra slovesno sprejet pred Solkanom; odbor italijanskega društva "Unione operaia" bil je povsed z delalskim podpornim društvom. Tržaških gostov bilo je nad 500. Ob 1½ vrnili so se romarji s Sv. Gore, navdušeni lepega govora, ki so ga v cerkvi slišali, in vzvisele cerkvene slovesnosti, ki jim je segla do srca. Drašt-

zahajali so najbolj duhovni in župani in drugi bolj spuščani možje. Pri kosišu bilo je polno imenovanj veljakov. Pilo se jo mnogo in dobrega vina iz Soških bregov pri bližnjem ter rodovitnem Ročinjiju, iz Brd, in iz krasne Javrske doline. Govorilo se je mnogo, vendar se ni napisalo.

V to izbo prišel je po kesiču, ko je bilo že vso "židane" volje, tudi stari Miklavž s Selca in položi svoje citre na mizo tam zadi za vrat. Kadar je apoznal, da je primerno, začel je gosti, najprej okrogle kakor o "nebeški svatbi ali ohceti", potem pa tudi peti pesmi o "Kralju Matijažu" o "Lavdonu pri Belem gradu", o "ljubici, ki gré v vojščakom na ptuje", in druge ter je spremljal svoje petje s prej imenovanim, tedaj jako priljubljenim, glasbenim orodjem.

Za nekaj časa stopi v sobo tudi gospod fajmošter, ki je bil prišel iz Volč na Most veliko mašo služiti. (Volč so bilo tedaj sedež župnika za Most; na Mostu je bil postavljen le nižji duhoven.) Ž njim pride tudi fajmošter s Št. Viško gole in drugi duhovni. Vsi zbrani možje (ženske po tedanji navadi niso zahajale v to izbo veljakov) vstanejo in spoštljivo dajo župaiku in drugim gospodom pristor na prvih mestih za mizo. S tega mesta bilo je prav lepo videti na mizo za vrat. Ko se volčanski g. župnik se spremstvom vseudejo se tudi drugi možje in tedaj zagleda volčanski župnik pevec Miklavž.

"Dobro, Miklavž; ste tudi vi tukaj?"
"Pač, gospod!" odvrne Miklavž.

Posemejne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gospodski ulici blizu "treh kront", na starjem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Cavouria, 2.

Da, ki naj se blagovljivo pošiljajo uredništvo "Soča" v Gorici Via Mercato 12, 1, naročnina pa opravnitvijo "Soča", Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovljivo frankujejo. — Dolaleem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, akose oglase pri opravnitvu.

von začasti pripeli so na Sv. Goro spominski trak. Pri stobrih v Solkanu sprojela sta romarje župan solkanski in predsednik čitalničen, katerima so je predsednik Viktor Dolenc presečno zahvalil.

Po trudopolni hoji díhal jo obed, ki so gačimeli v Solkanu v raznih gostilnah, ker ona samačni moga ustroši tolkemu ljudstvu. Na Mozetičevem vrtu pod glavno cesto začeli so se zbirati popoludne tudi goriški in drugi gostje. Nekateri bili so navzoči uže pri sprojemu; drugi so pozneje dohajali. Veselja se jo razigalo med navzočimi vrstami, ko je došel posnik Simon Gregorčič med tržaško Slovence. Za slavnostno besedo bilo je odločeno prontorno dvorišče, na katerem so je vzdigal oder med zastavami, podobami in raznimi kindem. Ob svetogorskem stobrih in ob vodu na Mozetičevu dvorišču, kakor tudi sploš po Solkanu videlo se je zelenje in razobeseno zastavo, ki so pričelo, da Solkan praznuje slovenski dan.

Ob 4½ je bila napovedana beseda. Med tem so so zbirali gostje, ki so trumona dohajali z raznih strani. Zastopani so bili Kanalci po svojem krepkem povskem zboru, ki je večkrat prijetno zapel. Prišli so rodoljubi iz Čopovana, Grgarja, s Trnovega, s Šempasa, Selca, Černič, iz Risemberga, Dornborga, iz Prvačine (z zastavo), Št. Petra, Št. Andreža, Mirna, iz Brd in posebno obilno iz Gorice. Udjø podpornega društva, čitalničarji in drugi narodnjaki bili so zbrani v obilnem številu. Z navzočimi Solkanec, ki so so slavnosti udeležili, bilo je nad 2000 ljudij okolo Mozetičevih hiš in na cesti. Tako obilna udeležitev domačih in sosednjih ljudij je jako giničiva in priča, kako probujen je slovenski rod ob Soči in na obalih jadranskega morja. S ponosom smemo kazati na Solkansko slavnost kot na dejanski dokaz, da naše ljudstvo se zaveda, da je ponosno na svojo narodnost ter da "nikdar več rob Slovan ne bo".

Ob določeni uri začela je beseda, katero je spromljalo najprijetnejšo, nekoliko oblačno vreme; a že prej zasvirala je včasih vojaška godba, ki je bila prišla v ta namen v Solkan. Predsednik čitalničen Tomaž Jug pozdravi prav prsečno in s topimi besedami vso navzočo in došla društva posebe. Možki zbor zapoje "Solkansko", nekako društveno pesem, zloženo Solkanski čitalnici po ranjekem pesniku in skladatelji M. Vilharji. Slavnostni govor imel je č. g. Valentinci Stefan, vikar na Trnovem, ki je uže pred 20 leti sodeloval, ko se je čitalnica enovala. "Za vero, dom, cesarja" bila je vsebine lepemu govoru, kateremu je zbrano občinstvo pogosto burno pritrjevalo. Siedil je prelep prizor, ko so solkanska in tr-

Na to prinese gospodinja krožnik poln domačih gubanic in častne kozarce za duhovne ter se izgovarja z malo postrežbo poudarjaje veliko čast, da fajmošter in drugi gospodje tudi danes niso pozabili Žanječeve hiše. Koj potem prinese sam gospodar tudi dovoljno število majolik samega črnega Ročinjea in se spodbudno prikloni gospodom.

Vse je pri tem molčalo, le volčanski fajmošter, mal, vesel mož sreduje starosti, nalije svoj kozarec vina, vstane, ga vzdigne in govoril tako: "Danes je vesel dan! Zato gré najprej hvala Bogu. Veselega društva vesele obrale vidim tu; in kjer je nedolžno veselje, tam se z vsemi svetniki sam Bog veseli. Na povzdrogo, razvitek in stalnost nedolžnega veselja napivam!"

Vsi navzoči, ki so bili vstali že tedaj, ko je bil župnik vzel kozarec v roke, so pri tem s kupicami trčili, in žlahtra kapljicaj je tekla po raztegnjenem mišnem prtu.

"Dobro je, z nami se ne bodo mogli norčevati; vendar je treba k vinu in gubanicam tudi domačih želodev, in ker vidim tam zad za vratiti tudi en želodec, bo treba še malo tistega".

Pri teh besedah vsi pogledajo na Miklavževe citre in ko tudi fajmošter pevcu korajajo da, se on s celo dušo loti svojega dela. Miklavž je citral prav lepo, včasih je zraven pel, včasih pa le pel in je še le koncem petja kaj zacitral. Vsi so bili veseli. Kadar je zapel "vandječka", so vsem vsebila okrevle oči.

zaščita dekleta privezala trakove solkanski zastavi, ki je bila z zastavami trž podpornega društva, Sokola in Prvačke čitalnice na odrnu. V imenu Solkanki govorila je g.čna Gabrijela Doljakova, hči g.čnega Doljaka, ki je zbiral Solkance pod to zastavo. Odbornice podpornega društva poznale so se po dolgih trobojnih trakovih, katero so imeli čez ramena; nastopile so v polnem številu s predsednikom V. Dolencem, ko so zastavi trak pripeljala. Lepa in ginaljive besede govorila je odbornica g.čna Klobucar. Solkanska dekleta podelila so tudi venec tržaškima zastavama v spomin. Na to zahvali se predsednik solkanske čitalnice solkanskim in tržaškim deklatom za lep dar, predsednika tržaških društva pa za vanečter izrazitjo želje, naj bi te lepa vzajemnost vedno trajala med Slovenci ob Sodi in Adrij. To je bila solkanska zastava ozaljana s trakom, poklonile in poljubile so jo vse druge zastave in gubla začiračesarske pesem, med katero so bile zastave povezane. Ljudstvo poslušalo je pesem stope in odkrito ter jo je spremljalo z navdušenimi živjo, ki dolgo niso počehali. Gosp. Valentinič prebral jo dole telegrame, katerih je bila lepa kopica iz Tolminja, Vipave, Trata, Grada, Dušnega (državni poslanec, dr. Ferjančič), Bolca in drugod. Razdelil se je sonet, ki ga je zapisil Solkancem za to prijiko vacti redoboj Matevž Trašovec, kakor se jih je bil uže pred 20 leti spomnil sə zanotom, ko so čitalnice osnovale.

Bratje, v kolo! pel je možki zbor prav dobro. "Pravo domoljubje", dvogovor, končal je z obilno počivalo govornika in govornika (g.čna Doljakovi in A. Petruš). Skedenjski zbor je očaral sə svojim "Što čuti" vse navzoče ter je moral ponoviti pesem na splošno željo. Posdrav tržaške Slovence, (g.čne Klobucar) ki je deklamovala Gregorčičev "Sodi" s tako naravnim in krepko izrazenim čutom, da jo je vse prav zvesto poslušalo, bil je izvrsten. Pohvali ni ni bilo konca ni kraja in pesnik sam, ki je bil navzoč, rekel je, da je deklamovalka njegovo misel popolno zadela in izrazila. Tržaški mešani zbor je pel "Siroto" s takim vasehom, da po burnem zahtevanju in klicanju jo je moral ponoviti. Kar sta nam Trst in njegova okolica ponudila v govoru, petji in vsi pripravi, bilo je izvrstno; tako predavanja bi človek rad poslušal vsak dan, ne da bi se naveličal. "Jadransko moje" pel je skupni zbor z onim utisom, ki ga navadno dela ta pesem, kadar jo poje mogoč izurjenih in krepkih pevcev. Na to je bilo streškanje. Med posamnimi točkami in po besedi svirala je vojaška godba.

Po besedi ostali so rojaki združeni v prijaznem pogovoru še dalje, dokler ni prišel Tržačanom čas, da zo morali odriniti. Solkanska čitalnica mora si šteti v veliko čast ta slovenski dan in dobro bi storila, ako bi vso slavnost natenko opisala ter shranila popis med svojimi knjigami, kajti taka svečanost žalibog ne ponavlja se vsak dan. Vsem deležnikom prelepne slavnosti, posebno tržaškim Slovencem pa kličemo: Slava!

† Anton Hribar,

voditelj c. k. dežele vadnice v Gorici, slovenski pevec in skladatelj.

Zopet žalnje Slovenija na grobu moža, ki si je stekel velike zasluge za slovenski narod, posebno na Vipavskem in na Goriškem. Preteklo nedeljo 8. t. m. umrl je v Gorici po daljši bolehvosti, a po kraji pravi bolezni Anton Hribar, voditelj na c. k. deželski vadnici, nenavadno več in spreten pevec in pevovedja. Njegove nenavadne zasluge za cerkveno in narodno petje se bodo mogle še le s časom popolnoma oceniti.

"Oj, kam bova vandraha, vanderček moj?"
"Čez planinčico, čez dolinčico,
Oj ti, dečka, pojď z menoj!"

Vsi so zrili v pevca, ki je mojstrosko pel, in kadar je pri besedi "dečka" vzdignil prisilen glas iz grla, so mu začeli ploskati.

Gospod fajmošter pa je kako resen postal, nekako vzdihnil ter dejal: "Ne nadaljujte, Miklavž! Eno misel pa so mi dale te pesmi, in sicer to, da bi prav bilo, naj bi tam vi pravo veselje priskrbeli. Vi poznate po naših hribih stare pripovedovalce pravljic, ali bi vi takih mož dobili, ki bi nam znali povedati pravljice, katerim bi za podlagu bilo deset božjih za povedi? Ali bi vi mogli to storiti?"

"Mogel bi v najmejnji polidrigem letu."

"Prav", odgovori na to fajmošter, in na njegovo vabilo se vstopilo na sredno izbo vsi navzoči dekovni in župani in se med sabo prav živ hno pogovarjojo.

"Tedaj, dragi bratje in spoštovani možje, pri Žanjiči na Mostu se snidemo za dve leti o pustnem času, če vas Bog v življenju pusti, in sicer 25. februarja leta, in vi, Matevž, spravite za tedaj vključ vse potreblje pripovedovalce, jaz jim plačam vse".

"Živio naš gospod fajmošter!" zaupijo vse; fajmošter se na to prvi odslovi, potem se razidejo vsi drugi pričenjati. Miklavž pa je zadovoljen nabranim drobirjem; ponosen svoje naloge spravi čiste v mayhno in otidi skrbel, kako svetni svetji posel.

Anton Hribar rodil se je v Gorenjem Tuhinju pri Kamniku na kranjsko-štajerski meji leta 1839. Ljudsko živo izbruhlo je v Kamniku, spodnjo gimnazijo v Ljubljani. Kot drugošolec na gimnaziji prišel je v Alojzijevce, v katerem je ostal kot odličnjak do izvršene šestte šole. Tedaj se ni mogel dalje ustanjavati svojemu poklicu in neusavdancemu veselju do cerkvene godbe, ki se je takrat edino le na učiteljiščih gojila, ter je stopil v tedeni preparandij, da bi imel puliko baviti se z orglami in cerkvenim petjem vse svoje življenje. Izvršil je preparam in izvrstno vsehom v dveh letih ter šel kot začasnji podučitelj v Loko, kjer je prišel v dotiko z ondašnjim duhovnikom Ant. Globocnikom, umrlim v Gorici. Leta 1860 prišel je kot učitelj v Vipavo, kjer je v malo letih, katera je onda prasi, cerkveno in narodno petje povzdignil do take stopnje, na kateri ni bilo v onih krajih ni prej ni poznej. V župnijski cerkvi pole se je izvrstno in k shodu v Log vrle je ljudstvo tista leta prav mnogo tudi radi nepopisljivega petja. Vipavski pevci sloveli so tisti čas po vsem Vipavskem in Goriškem. V Gorici nastopil je Hribarjev Vipavski pevaki zbor leta 1862 in 1863 v čitalnici s takim vasehom, da jim je doneča splošna hvala od Slovencev in Nešlovecev. Ranjki Jurij Grabrijan, dolgoletni dekan Vipavski, je dobro poznal ranjkega Hribarja kot izvrstnega pevovedja in učitelja; zato ga je srčno rad imel.

Leta 1864 dobi Hribar službo v Gorici na c. k. deželski vadnici, tedanjem normalni glavni želi. Tudi tu kaže ostane zvest svojemu poklicu, to je: orglam, katero je vedno rajši imel nego glasovir ali harmonij, ter cerkvenemu petju, katero je poučeval v raznih zavodih, dasi je čislal in učil tudi svetno petje. Njegove skladbe so večinom cerkvene vsebine, in tudi necerkvena njegova dela spominjajo na cerkvena pravila, tako Slavček, Slovan, Prisega, Kviško sinovi; zločil je raznih kantat o prilikah ter napeve Klodičevemu delu "Novi svet". Kakor v Vipavi, tako je tudi v Gorici pričela s Hribarjem nova doba raznovrstnemu petju.

Hribar prevezel je v Gorici pevovedstvo v čitalnici, kjer se je petje pod njegovim vodstvom takoj marljivo gojilo in popolnilo, da je slul čitalniški zbor daleč okolo. Takrat prirejale so se v čitalnici pogoste in krasne veselice. Po Hribarjevem prizadevanju ustanovil se je bil "Slavec", pevsko društvo, ki je živel, dokler je mogel Hribar zanj delovati. Bohatost in druge razmere zavirale so v zadnjih letih, da se ni mogel pečati s podučevanjem narodnega petja s prejšnjim ognjem; ali kadar je prilika nanesla, videlo se je, kako moč je imel ranjki na pevce. Ko je bil cesar leta 1882 v Gorici, je Hribar v zadnje zbral velik zbor okolo sebe. Še par dneje pred cesarjevim prihodom ni bilo znano, ali nastopi pevaki zbor javno na Rojicah ali ne; in komaj je bilo to določeno, uže je imel "general" 200 pevcev okolo sebe, ki so na Rojicah tako krasno peli, da jim je došla pohvala od vseh strani in od samega cesarja. Naslednje leto sodeloval je ranjki pri koncertu na morji, ki se je napravil v čast cesarja v Trstu. Še pri pogrebu ranjkega Erjaveca vodil je petje v cerkvi sv. Ignacijja; a zdaj peli so njemu žalostinco v prvostolni cerkvi. V avtojem občevanju s pevci bil je Hribar mržkega, prijatejskega značaja, tako da ni nikogar žalil ali odurno odrival, ampak vsakega pridobil za se. Na tukajnjem učiteljšču in na včnjem gimnaziji podučeval je petje, dokler mu je zdravje pripuščalo.

Kot učitelj bil je ranjki Hribar veden in pravesten; njegova neumorna delavnost in vsestranska natančnost je gotovo mnogo prikrajala njegovo življenje. Bil je rahlega, občutljivega srca in je znal pridobiti srca svojih učencev v kratkem času. Radi njegovih zaslug na učnem polju podelil mu je presvitli cesar zlati krizec za zasluge. Ranjki je bil blag značaj in dober prijatelj; za narod in narodna društva daroval je svoj čas in denar; zato je umrl po navadi narodnih delavcev kot revž. Svojo družino je presečno ljubil in še na smrtni postelji je pripovedal, naj prijatelji podelijo njegovi družini, kar so odmenili njemu za vence in trakove. Tako se je tudi zgodilo in darovi bili so toliko obilnejši. Okolo mrtvaškega voza ni bilo vencev (razen 3), a sprevod je bil krasen in mnogečiven ter je kazal, kako visoko je bil član mož-žolnik po volji božji. Svojo bolezno (sušico) prenašal je jako udano in je umrl, kakor je živel, kot veran kristijan. Naj v miru počiva blagi pokojnik in spomin na njegova dela naj sveti naslednikom kot luč pri delu v šoli in zunaj nje.

Dopisi.

Iz Brd, 10. maja. — Letosinja pomlad nam je pokazala prav lepo; nastopilo je po ostrem mrazu z vzhodnega marca lepo, voljno vreme z vedno rastočo gorkoto, katera je vso priskočila v krasoto oblekla, da smemo z upanjem gledati v boljšo prihodnost. Bog nas obvaruj nesrečel!

Nadejajmo se, da mraz izgine tudi z narodnega polja; nadejajmo se, da narodne slavnosti, ka-

keršno so napravili vrli sinovi stare materje Solkanske fare dne 8. t. m., gorko navdušijo ves narod naš, da vstraja v poštenem boji za resnico in pravico.

Za isti dan je bil napovedan izredni občni zbor "Slovenskega jeza" v Biljani. Vdeležila se ga je polovica pravih društvenikov; drugih nekteri so zastopali naše društvo pri Solkanski slavnosti. Na dnevnem redu občnega zabora so bili 4 predlogi: sprememb v "pravilih", cesta žrež Gradel, dr. Roča postopanje v zadevi bolnišnice, šolske naklade. Prva točka se je odložila, ker za spremembu v pravilih treba 2/3 društvenikov; vse druge točke so navzdi primerno pretresovali na vse strani, kolikor je čas dopuščal. Konečno je zbor naložil odboru, naj po svojem spoznanji, kar bo potrebno, uvede in izvrši. Dela ne bo manjkalo. Po zboru so se možje spominjali Solkanske slavnosti ter napisali na bratovško slogo primorskih Slovencev! Pod varstvom svetogorske Kraljice gotovo zmagamo, naj se le napanja "neodorešena" kača; strta ji bude glava — in čegava bude slava?

Iz kanalskih hribov, dne 9. maja. — Včeraj v nedeljo dne 8. t. m. je bil vložen in blagoslovjen po velečast. gosp. dekanu iz Kanala temeljni kamen za novo cerkev v Kalu. Stara cerkev ni več revna, ampak tudi pretesna za veliko število stanovalnih prebivalcev (blizu 1500 duš). Občinari so se odločili za to v sedanjih časih prav težavno delo iz verske gorenčnosti le na erčuo prigovarjanje svojega č. g. vikarja, podpiranega po preizvišenem gospodu kanzušku ob času kanoničnega obiskovanja ter donašajo k temu popolnoma prostovoljno in radodarno denar, material in delo brez najmanjše sile po svetni oblasti, kar jim služi v toliko vedjo čast, ker sploh niso bogati, temuč večinom revni trpini, ki si morajo večkrat tudi na ptujem zaslužka iskati. Pri omenjenem cerkvenem opravilu bilo je razen domačega g. vikarja navzočih še pet drugih iz sosednjih občin, nameč iz Levpe, iz Bat, z Banjšic, iz Loma in iz Lekovera. Govor velečast. g. dekanu na prostem — ker v staro cerkev bi ne bila mogla uiti tretjina ljudstva — je prišel iz srca in je tudi živo ganil srca poslušalcev, zlasti občinjarjev, da bodo pričelo delo navdušeno nadaljevali in da je z božjo pomočjo še pred jesenijo dokončajo. Soditi po načitu, obrisih in modelu, katere je napravil vrli slovenski strokovnjek Anton Trbić od sv. Ivana v Trstu, ki tudi osebno delo vodi, bo nova cerkev ne le svojemu namenu primerna, temuč tudi prav krasna ter bo tudi s tem k sebi vabilo občinjarjev, da bodo s psalmistom čutili, ki pravi: "Veselim se, ko mi je redeno: v hišo Gospodovo pojdem!"

Sploh se kaže na Kanalskem velik napredok v dejanskem verskem prepričanju v tem, da se zaporedoma stavijo nove cerkve, kajti ta je v teku komaj 16 let že peta; zidali so nameč novo cerkev: leta 1871 v Plavah, l. 1873 na Srednjem, l. 1883 v Levpi, l. 1886 v Desklah in sedaj v Kalu.

Iz Gorenje Trebušče, 7. maja. (Trebušani, dejajte cesto!) Dne 17. februarja imeli so zastopniki občin v goriškem okraju volitve v cestni odbor in dne 21. februarja so bili klicani zarad pogozdovanja v Gorico. Oba dneva sta bila velika važnosti tudi za našo občino. Cesta in gozd! To sti dve zvezdi, ki nam kažejo pot k časemu blagostanju!

Trebušani, ali ste ukrenili ona dva dni kaj kriščnega za svojo cesto in svoj gozd? Vem, sami male premorete, male velja. Vaš glas v zboru! Pa vam tudi, da višje oblasti so vedno pripravljene po svoji moči in dolžnosti pomagati Vam. To ste sami že slišeli iz ust političnih oblastnikov.

Cetrta božja zapoved Vam ukazuje skrbeti za dušni in telesni blagotvor svojih otrok. Poznai rod se Vas bo se spoštovanjem spominjal, ko bodo učivali sad Vašega truda in bodo obvarovali budih nadlog, ki sedaj Vas tarejo. — Kako težko je železo, katero morate nositi, od Močilarja v Čepovanu čez Kobilico; kako trpite potem zopet ko z izdelanimi žreblji po strmih in dolgih potek na sejme hitite! Vso zimo pridno kujejo od zore do mraka in še dalje; pa revam vendar ne morete na vrh (vokom). Komaj Vam pride krajec v roke, že ne veste, kateri dolg bi z njim mašili. Dolg je skoro pri vsaki hiši. C. k. davkarija Vam pošljata po večkrat na leto eksekutorja. Cerkev imate lepo, stolp zgradili ste jej res krasev, vikarijev stanovanje je prostorno in ukusno zidano, pokopališče ste novo kupili in obzidali. Mnogo Vas je to stale; in vzdruževanje poslopij odnese Vam še dalje vsako leto marsikak trdo zasluženi krajcar. Cerkevniku, ker je oddaljen, povišali ste plačo in zdaj mislite zidati mu novo stanovanje pri cerkvi, kakor tudi, za božjo čast vneti, še dva nova altarja v čast svetima apostoli Petru in Pavlu postaviti. Dušovnika morate vzdrževati, organista, tajnika, županijske stroške plačevati. Še v drugih rečeh ste radodarni, omenim le, da se je vpisalo letos v družbo sv. Mohora petdeset udov. In Vas je tako malo, le 658 duš, zaslužek pičel, poljskih in v-tajih pridelkov se Vam niti ne spača po takih potek iznašati na prodaj; a sveta mesto za dve veliki fari. Koliko zadnjega dne

ja, koliko gozdev bi' lehko zaredili! Le cesto napravite in bote mesto žreblijev zlate in sreberne denarje kovali iz sadja in drv v Gorici, ali pa tudi drugje, in kar doma po zimi železnega skujete, vsak čas brez težave prodaste, ker zima, še tako huda, Vam ravnih vožnjih cest nikdar ne bo mogla tako zapreti, kakor sedanje kozje poti. Če sem Vam tu priporočeval nepotrebne in nekoristne reči, oglasite se; če pa sem spoznate resnico teh besedij, delajte po dobrem spoznanji — cesto ter redite sadno in gozdno drevje!

Iz Orehka, 8. maja. — Pol leta je že preteklo, odkar nas je zapustil r. g. Štefan Starman; pol leta že čaka osamela črda pastirja; morda preteče še pol leta, in še potem? Bog ve, kako bude? Kaj se pravi imeti dukovnika v svoji sredi, vedo oni najbolje, ki ga nimajo.

Tem bolj so nas razveselili čč. gg. sobratje ranjcega, ki so se pretekli četrtek, 5. maja, zbrali od blizu in od daleč (n. pr. iz Dolenje Tribuše, iz Šebrelj), da bi imeli iz prijaznosti in ljubezni do ranjkega tudi tukaj po njem sv. opravilo. Bil je prav 30. dan po njegovem pogrebu. Lepo je bilo videti po odpetem officiji tri prijatelje ob enem sv. daritev opravljati: g. župnik Šebreljski pri glavnem altariji z asistenco, g. župnik Bukovski in g. provizor Ravenski pa pri stranskih. Eden gospodov opravljal je pa službo organistovo.

Milo se nam je storilo. Cerkev lepo ozaljana, skoro vsa prenovljena; onega pa ni več med nami, ki je vse to s trudem in s težavo prekrbel. In ko smo molili v sredi maše „en ocenā“ za r. g. Štefana, vidiš si lahko v marsikaterem očesu solzico igrati. Nekaj pa nas tolaži; prepričani smo, da uživa tam gori plačilo pri Onem, za česar čast se je na tem svetu toliko trudil. Sklenem: Bog daj njemu večni mir in pokoj, nam pa mnogo tacih duhovnikov.

Sč Serpenice, 4. maja. — Nedavno čital sem v tvojih predalih, draga „Soča“, da so se nekteri serpenički občinari z g. županom spriči, po njihovo skavali, radi stojnskega sira. Tožili so občinari župana radi te nerodnosti v občinskem računu že na dejelni odbor, ki je njih pritožbo zavrnil. Sicer so občinari le kratko navezani, drugače bi ne bili šli tožiti župana. Ko jih je župan vprašal pri seji, naj se oglaš, sko ve kaj nerodnega pri občinskih stavbeh, so vsi molčali in podpisali, da ne vedo nicensa. Ker nis mogli vročekrvneži pri dej. odboru nič opraviti, hoteli so si svojo „sveto jezo“ s tem ohladiti, da so omolčili v te, draga „Soča“, svojega župana, češ, avet bode vendar le vede, da je ne pošten! — Mislim pa, da jim preide velika vročina, ko bodo sedeli vsak 2 dni (eden celo 3) na hladnem. Župan se namreč ni brigal za njih govoričenje, ampak pozval jih je 2. maja k sodnji v Bolc, kjer so bili postavno kaznovani.

Povedal bi lahko še marsikaj o g. črniteljih, a raje molčim; to pa sem povedal resnici na ljubo. Iz tega lahko spredite, dragi čitatelji, kako radi bi nekateri serpenički občinari svojega župana osramotili, ali pošten mož se ne dá osramotiti. Vse to pričkanje pa izvira le iz nevožljivosti: nekteri onih občinarov zavidajo župana, ker mu gre bolje kot njim. Ako bi pa pomisliši, da sovraštvo njim in tudi občini škoduje, gotovo bi se spriznili.

Resnicoljub.

Pod Čavnom, dne 9. maja 1887. — Zares čudne poti hodimo dandanes. Eden vleče tje, drugi pelje sem, tretji potika gor, četrti paha dol i. t. d. Ne vem, ali smo res tako pozabljeni, ali pa imamo tako kratek spomin: ali ena teh je gotovo.

Nase županstvo ima dobro voljo, kar je hvale vredno; sklenilo je, da ne dovoli več javnih plesov. — Ali — ali — hm! neki občinski odbornik, ki je ob enem podžupan v nekej katastralnej občini v našej županiji, je že pozabil na to. No, mi dobro vemo, da to je nasprotovanje, ki dela „večne sitnosti“ in sovraštvo. Ja, ja, naj bo; kaj mu čemo? mu ne vemo kaj reči. On ni pozabil dopisa v 19. št. „Edinstvo“, pa drugo je zabil. — In kadar je kriterij prepir, kdo je kriv? Jaz ne, ti ne, on ne, a kdor je — čuje — tisti je v kotu, ne ve. — To je pa že preveč od sile tega veljaka. — No, pa saj ne bode, kakor je bilo od žačetka in kakor je zdaj, tudi na vekomaj. — Sicer smo odkritosrčni in radi povemo, kar vemo; vendar radi ne plešemo, da bi nam kdo drugi godel; rajši jo zakrožimo po svoje. — Pa molčimo o tem. Rajši upajmo, da sl. starešinstvo ne odstopi od svojega sklepa ter da kaj tacega ne dovoli. Pa še nekaj upajmo: da se sl. občinsko starešinstvo ozre po sedanjih občinah, kakor so Šempas, Kamnje, Rifemberg in druge; kakšen mir in red imajo! Zajak bi ne bilo tudi pri nas tako, ker bi lahko bilo? — Te občine naj bi se vzele v izgled pa bo konec besedij.

M.

Politični razgled.

V gosposkej zbornici na Dunaji prišel je vendarle na vrsto in v obravnavo Schmerlingov predlog, kateri je imel dokazati, da je Pražakov odlok v zadevi višje sodnije na Češem protizakonit. Iz odseka došli so v zbornico trije predlogi: prvi Schmerlingov, katerega smo gori navedli, pojem Conradow, da ona naredba ministra sicer ni proti zakonu, a da ministerstvo ne sme hoditi to pot, ker je notranji uradni jezik vendarle nemški in torej naj ostane nemški, in slednji predlog, da ni minister s tem odlokom nikako proti nobeni postavi grešil. V odsekih je bil sprejet z večino predlog bivšega ministra Conrada, a v zbornici pa z veliko večino zadnji predlog in sicer z 72 proti 47 glasom. Gospod Schmerling je torej dobro propal, kajti za njegov predlog je le malo udov gospiske zbornice glasovalo.

V zbornici poslancev razpravljala se je na dalje razprava o proračunu za l. 1887. Vojnega ministra oddelek sprejel se je po odsekovem nártu nespremenjen, proti zahtevam tega oddelka ni bilo od nobene strani ugovora, le nekatere želje so se izrazile gledě oddaje del različnim skupinam in podjetnikom. Tem bolj živahnik pa je bila razprava o proračunu za oddelek naučnega ministerstva. Prvi govoril je v tem oddelku šulferajnov predsednik Weitlof, ki je tožil, kaka krivica se godi Nemcem na šolskem polju; iztaknil je celo v „Ljubljanskem Zvonu“ parvrstic, ki mu niso ugajale, ter svetu kazal, kako grozodejnosti Slovenci počenjajo. Naučni minister mu je takoj odgovoril ter odločno zavračal njegovo trditev, da se ne goji avstrijski duh po naših srednjih šolah. Minister je poudarjal, da dokler bode on na stolu naučnega ministra, bode že skrbel, da se ne urini protivavstrijski duh v srednje šole. Za njim govoril je poslanec Šuklje, ki se deloma strinja z ministrom v tem, kar namerava ukreniti gledě preustrojenja gimnazij, toda ne odobrava previsoke šolnine, katero je upeljal sedanji minister. Gospod poslanec se nadja, da bode naučni minister vendar enkrat izpolnil že itak skromne zahteve slov. naroda ter se čudi, da je ministerstvo odločilo, da ima biti na novi obrtniški šoli v Trstu izključljivi poučni jezik italijanski. To je proti državnemu interesu, kajti edina zanesljiva straža na Adriji in Soči so Slovenci. Govorilo je še mnogo drugih poslancev v tej zadevi, toda za nas so ti govorji manj važni, omeniti moramo pa, da je žid tržaški Luzzatto tožil Slovence, da vedno obrekajo tržaške in druge Italijane, češ da ti so isto tako dobri Avstriječi kakor drugi avstrijski narodi. Radovedni smo, ne bode ga li tožil kak list radi žaljenja časti.

Nasproti poslancu Šukljeju je minister rekел, da mu je hvaležen v tem, kar je v zadevi gimnazijski povedal, zagovarjal je šolnino in tržaško obrtniško šolo, za katero so le Italijani večje vsote žrtovali, zato mora biti učni jezik italijanski, dočim hoče skrbeti, da se bodo mladenči slovenske narodnosti poučevali v materinem jeziku.

Izvrstno risal je žalostne razmere slovenskih šol na Koroškem, Štajerskem in Primorskem poslanec Klun ter po uro trajajočem govoru stavljal rezolucijo, naj bi se upeljal vendar enkrat na vseh slovenskih ljudskih šolah — posebno na Koroškem — slovenski učni jezik, naj bi se prestrojili učiteljišči v Ljubljani in v Mariboru ter naj bi se enkrat že oziralo na slov. srednje šole.

Po končani razpravi o visokih šolah, sprejel se je nasvet odsekov o naučnega ministra proračunu s to spremembo, da se mu je tudi dovolilo 5000 gld. za še enega sekcijskega načelnika, katero vsoto mu je bil odsek prečrtal.

Z Dunaja bi imeli še poročati, da nagajajo profesorju Massenu dunajski študentje na vsečilišču, ker se je izrazil v gosposki zbornici, da je Nemec a ne tak, ki bi drugim narodom kralil njihove pravice. Massen je pa tudi dober Avstrijec in katoličan, zato je dunajskim židovskim profesorjem in dijakom tru v peti. Na vse-

učilišči je nad 600 židov dijakov, ti pa delajo take škandale, dočim so drugi tihi. Žid hoče povsod gospodovati in kdor mu ni prav, tega preganja brezozirno, židovsko.

Na polji zunanje politike je v najlepšem razcvitanji pravda med uradnimi nemškimi in avstrijskimi listi, ki so si v laseh zaradi Bosne in Hercegovine. Nemški listi pravijo, da Nemčija ni podpirala avstrijske politike v tej zadevi, temuč da se je Avstrija z Rusijo brez nje vedenja v tej zadevi pobotala. Temu ugovarjajo naši in ogerski listi, ker se čuti grof Andrassy žaljen po takih izjavah. Inače ni na tem polji zanesljivih in zanimivih vesti.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo bilo je do zdaj razkazanih 2383 gl. 34% kr. Dalje so darovali: Rokodelsko bralno društvo v Tolminu 6 gl. 50 kr.; Franc Lebgn, vikar v Ravnic, 2 gl.; Martin Poč, župnik v Sturjah, 2 gl.; Simon Kos, vikar na Srednjem, 1 gl. 10 kr.; tri čestilke Erjavčeve v Ljubljani 3 gl.; Miha Pakič, trgovec v Ljubljani, 1 gl.; dr. Nikolaj Tonkli v Gorici 5 gl.; Vilhelmina Franko, učiteljica v Ljubljani, 2 gl.; Stefan Valentincič, vikar na Ternovem, 2 gl.; čitalnica v Podmeici 8 gl. 50 kr. (in sicer so dali: Miha Pirl, župnik v pokoji, 1 gl.; Josip Skodir, župnik, 3 gl.; Ivan Krajk 50 kr.; Božič Stefan 60 kr.; Luka Brelih 50 kr.; Miha Golja 40 kr.; Martin Golja 10 kr.; Šilo Golja 20 kr.; Josip Muravec 20 kr.; Anton Berlot, kapelan, 2 gl.); Bralno društvo v Sobrjah 14 gld. (katere so dali: Ivau Kofol, posestnik v Ravneh, 2 gl.; Cene Lapajno 2 gl.; Jožef Prinčar, kurat v Jagrščah, 1 gl.; Andrej Tayš, posestnik na Reki, 1 gl.; Andrej Roje, župan v Šebreljah, 1 gl.; Jožef Klemencič, posestnik v Šebreljah, 1 gl.; A. H. 2 gl.; P. H. 1 gl.; gospod Čopovanski po pošti 1 gl.); iz Nabrežine došlo je 6 gl. (katere so dali: Janez Marušič, vikar, 1 gl.; Janez Caharija, župan, 50 kr.; Franc Nemec, gostilničar, 1 gl.; And. Stupica 40 kr.; Ferd. Perlic, finančni nadglednik, 20 kr.; And. Časner, fin. voditelj, 1 gl.; At. Grbec, krojač, 40 kr.; Fr. Blažon, železni uradnik, 50 kr. F. T. 1 gl.); novih darov 53 gl. 10 kr.; vseh doneskov do 20. maja t. l. dobil je goriški odbor 2436 gl. 44% kr.

Radodarni doneski za otroški vrt in dekliško šolo: Anton vitez Kliodič v Trstu 60 kr.; Golja Jožef, vikar na Kannem, 2 gl.; domoljub v R. mesto poštnih stroškov 1 gl. 50 kr.; nekateri goriški rodoljubi 30 kr.; dr. Nikolaj Tonkli v Gorici 10 gl.; — za študentovsko kuhi in jo: dr. Nikolaj Tonkli 5 gl.; prof. J. Jenko 3 gl.; kachet Župan v Škofji Loki 3 gl. Hvala vsem!

Njegova vzvišenost gospod Sisinijski baron Pretis, cesarski namestnik v Trstu in v Primorju, zdaj v Gorici, pohobil je, kakor javlja goriški vladni list „Corriere“, v ponedeljek 9. maja bolničnico usmiljenih bratov v Gorici, spremljajo po dvornem svetovalci Francu baronu Rechbachu, ki vodi okrajno glavarstvo za okolico goriško. Liberalni „Corriere“, ki dobiva, kakor omenja „L'Eco del Litorale“ v številki z dne 11. maja, redna poročila o tem, ker se godi v zavodih čč. usmiljenih bratov, pripoveduje, da č. g. prior in nadzdravnik, spremajan po gg. bolničničnih zdravnikih in čč. bratih, je pričakoval visoka dostojanstvenika pri hišnih vratih ter vodil ja po vseh prostorih. Po istem viru izrazil je Njegova vzvišenost svojo zadovoljnost z vsem, kar je bilo videti, tor je osrečeval č. g. priorja in nadzdravnika, naj vztraja v svojem trudopelnem delu. Njegova vzvišenost stanuje v palači svojega tasta viteza Boeckmanna na Dunajski cesti (Via Dreossi, št. 6.), v nekdanjem gradu grofov Turnov, kjer sprejema pohode.

Visoka gosta imeli smo zadnja dni v Gorici. V soboto zajutri prišel je iz Rima graški škof Zverger, ki se je pomudil v Gorici le nekaj ur ter je odšel dalje. V ponedeljek ob 9. uri došel je kardinal Vannutelli na poti z Dunaja v Rim ter je ostal v Gorici do večera. Pri prihodu in odkodu poklonila so se mu dostojanstva na kolodvoru. Obiskal je Konstanjevo, prvostulno cerkev in cesarskega namestnika barona Pretisa. V nadškofijski palači sprejemal je okolo poludneva poklone raznih društv in dostojanstev. Ob 2 popoludne bil je tam slavnosten obed, katerega se je udeležilo 20 oseb. Vojaška in mestna godba ste med tem svirali na dvorišči. Kardinal je srednjih let, krepke postave in jako prijazen.

Mestne volitve vršijo se letos precej mirno. V tretjem razredu sta bila voljena Ernest Bozzini in Miha Furiani, znani osebi. V prvem razredu bo kandidoval izstopivši dr. Herman Perco; v drugem imajo za tri mesta štir kandidate, ki so: Fr. gf. Coronini, Lujž Marizza, Jakop Cristoforletti in dr. Vincenzo Odysseum. Eden teh

gotovo propade, ako se ne stisnejo, da dajo prostor tudi četrtemu, kjer sedé trije. Miha Furlani prišel je letos iz II. razreda v III.; nadejmo se, da prihodnjih pride v IV. Cristofolettija prestav... III. razreda v II. radi dostojnosti in ker je povsod enako cenjen.

V morske kopeli v Gradeži (Grado) sprejme dotični odbor tudi letos 40 ubogih škrofuzloznih otrok iz Gorice in z Goriškega brezplačno. Roditelji ali varubi, ki bi radi dosegli brezplačno mesto svojim od 6 do 14 let starim otrokom, naj uložijo prošnje, pisane na imenovani odbor, pri svojem c. k. okrajskem glavarstvu, v Gorici pa pri mestnem magistratu, v času od 15. maja do 10. junija. Prošnji naj so priloži zdravniško spričevalo, da je otrok bolan pa ozdravljen, spričevalo o stavljeneh kozah ter ubožni in rojstni list.

Primorski deželnini blaznici, o kateri se je nekdaj govorilo, da se bo gradila, odločilo je Njegovo Veličanstvo iz čistili dohodkov državnih loterij 100.000 gld., ki so se že izplačali finančnem vodstvu v Trstu, da jih obrestenosno nalisi in o svojem času inač v namen, za kateri so odločeni. Namestništvo naročilo je tržaškemu magistratu, naj stopi v dogovore z deželnimi odboroma v Gorici in v Poreču, da se izvle, koliko bi goriška in istrska dežela donašali k skupnemu strošku za grajenje in vzdrževanje tega zavoda. Istrski deželni odbor je uže sprevidel, da tudi gre za velikansko podjetje, od katerega bi imelo velik dobiček mesto, v katerem bi se blaznica zidala; zato hoče naj bo tudi Istra deljena bodočega dobička tudi s te strani. Ker pa vše, da Trst nikoli v to ne privoli, da bi se skupna deželna blaznica gradila zunaj tržaškega ozemja, zato je uže odgovoril, da Istra se ne udeleži skupnega zidanja, ampak da bo zidala deželno blaznico za se. Ni dvomiti, da tudi deželni odbor (oziroma zbor) goriški odgovori v istem smislu, kajti razmere za deželno blaznico v Gorici so mnogo ugodnejše nego v katerem koli mestu na Primorskem. V prvi vrsti ležeče je zdaj na deželnem odboru goriškem, da dobimo kmalu prepotrebno deželno blaznico.

Goriški vladni list, kateremu dohajajo redna poročila od raznih javnih in zasebnih skupščin, poroča, da profesorja Josipa Culota na c. k. gimnaziji in Antonja Ploha na c. k. realki sta povzdignena v osmi dijetni ali alužbeni razred, ter čestita posebno prvemu, češ da s tem so priznane vlasti njegove zasluge na učiteljskem in nadzorniškem polju. Drugače poudarja ta list najrajsi zasluge za "mestno narodnost" ter presojuje dogodke z vjenega staliča; zato je čudno, da je pri tej priliki opustil svoje navadne opazke. Pa ne, da bi "mestna narodnost" pešala?

Tržaške sodnije odbijale so, kakor je znano iz mnogih izgledov, navedenih pred leti tudi v "Soci", slovenske in hrvaške uloge rekoč, da niso pisane v sodojškem jeziku, ki je za Trst nemški in italijanski. Ljudska posojilnica v Kopru imela je enako usodo z neko svojo ulogo, katera je bila odbita radi slovenske pisave pri deželnini sodniji v Trstu, kakor tudi pozneje rekurz proti tej odbitvi pri deželnini nadodsodniji v Trstu in pri najvišjem sodišču na Dunaju. Na to je predsednik posojilničen predložil, vse akte pravosodnemu ministru ter prosil, naj zapove, kar tiražajo novi časi in nova načela. Minister je spoznal prošnjo kot opravičeno ter je ukazal tržaškim sodnijam, naj ne odbijajo ulog zato, ker so pisane v slovenskem ali hrvaškem jeziku, temveč naj jih spremjamajo in redno rešujejo. Nova načela zmagujejo in morajo zmagovati, ali treba je, da se rojaki za nje potegujejo po vzgledu vrlih istrskih domačinov. Vsak pritisek roditi odtisek; kolikor večje so težave, s katerimi gre Slovan na dan, toliko krepkeje in trpežnejše bo njegovo življenje med narodi.

Istrski Hrvati dobro napredujejo v narodnem in gospodarskem oziru. Duševna probujenost in nečlovečnost njihovih tlačiteljev kazali ste jim pot do svobode ter osrečevali jih v političnih borbah pri raznih volitvah, ki se ne dajo primerjati z volitvami in borbami v drugih krajih. Po dobljenih zmaghah skušajo domačini utrditi si tla pod svojimi nogami, da se jim ne izpodmaknejo, kakor v prejšnjih časih. V to svrhu zidal se bo med drugim v Opatiji, kjer je zacelo novo podnebno zdravilišče, "Narodni dom", za kateri je sama občina podpisala 4000 gld. Začetek je sicer skromen, a delavnemu in vztrajnemu veja pravilo, da "iz malega raste veliko".

Javna zahvala.

Podpisani odbor šteje si v ljubo dolžnost tem potom prav srčno zahvaliti se vsem onim, ki so za slavost naše Citalnice kaj žrtovali, pri njej sodelovali, in vsem bodi si društvo ali zasebnikom, ki so se slavnosti udeležili. — Posebno se zahvaljuje častitim gospicam in dekletom solkaškim in gospicam tržaškim za podaritev krasnih trakov naši čitalnični zastavi. — Enako bodi presrčna hvala izrečena gosp. Župljaniču za lep sonet v spomin dvajsetletnice.

Solkan, 11. maja 1887.

Odbor solkaške čitalnice.

ZAHVALA.

Prigodom prebrane smrti in pogreba našega preljubljenega soprega, ozirom skrbnega očeta in sorodnika Antona Hribarja

dokazalo se nam je mnogo iskrenega sočutja. Zahvaljujemo se žalujoci ostali na dobrih srceh in kerščanski ljubezni vsem preblagim deležnikom, posebno gospodem vodjam, profesorjem in učiteljem tukajšnjih šol, slavnim društvom, vrlišem pevcom in vsem enim, ki so se dejansko spominjali velike naše nesrečo. Bog, ki pozna presredno hvaločnost našo, naj povrne stoterno vsem prijateljem, dobrotnikom in znancem!

V Gorici, 10. maja 1887.

Žalujoci ostali.

Podpisani naznanjam pretužnim srcem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš preljubni pasterek, oziroma brat, gospod

Karol Gabrijelčič,
prvega leta pravnika v Gradeži,

rojen v Kanalu dne 21. oktobra 1864, po dolgi in mučni bolezni, previden s še sv. sakramenti, 12. t. m. ob 9. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v soboto 14. t. m. ob 6 $\frac{1}{2}$ uri zvezcer ter pojde sprevod iz hiše št. 6, Via della Croce, v farno cerkev sv. Ignacij.

V Gorici, 13. maja 1887.

Josip in Marija Hoenig,
očim in mačcha.

Anton brat,
Franc, Amalija, sestra.

"Ljubljanski Zvon."

Stoji za pol leta gld. 230; na lepet leta gld. 115.

Št. 661.

Razpis dražbe.

Po sklepnu c. k. okrajskega š. sveta popraviti se ima š. hiša v Kanalu, pa dozidati š. hiša v Cerovem.

Delo prvo je cenjeno na 1008 gl. 05 kr., drugo pa na 2582 gl. 09 kr.

Dražilo se bo v Gorici pri c. k. okrajskem š. svetu 2. junija t. l. od 9. do 10. ure dop.

Načrti, preudarka in pogoji so razvidni pri podpisanim uradu od 9.—12. pa 3.—6. ure.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET

v Gorici, 1. maja 1887.

Mnogo prihrani,
kdo kupi obleko v
krojačnici Ignacija Steinerja,
ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro
narejena obleka po naslednjih cenah:

Poplana pomladanska obleka za gospode od 8 do 30 gl.

" " " " dečki " " 15 "

" " " " otroki " " 10 "

Poplana pomladanska tunika " gospoda " 8 " 30 "

Pomladanski šaki " " " 15 "

Vrhu tega bogata zaloge vsakovrstne robe iz raznih tovaren po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštnine.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gosp. Saki za gospe od 4 do 15 gld.

VABILLO.

Dne 11. maja 1884. leta je bila v Divači najdena krasna vilenica. Nje zale umotvore je občudovalo vše mnogo, mnogo odličnega občinstva; — dá — s ponosom zabilježimo! — udje preslavne vladarske hiše so tudi blagovolili, podati se v prelepe podzemke prostore.

Sodba o vilenici se v obče glasi: Divna vilenica je dika Divači.

V proslavo triletja se vilenica 8. maja t. l. slovesno odpre.

K obilnemu obisku naše vilenice vabi oljedno:

Gospodarski svet v Divači.

V najem

oddá se hiša v Rihemberku (v "Vasi") na skladovni cesti, pripravna za gostilno in štacuno ali tudi za pekarijo. S hišo ste zdrženi tudi dve kleti, ena manjša, druga večja, podzemna; oddasti se obe ali ena, kakor ljubo.

Kdor želi o tem več zvedeti, odgovarja mu:

Anton Mahnič,
posestnik v Kobdilji. P. Štanjel.

OZNANILLO.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da svojo novo tovarno za

VODO & SODO

in za

sok iz sadja

na Dunajski Cesti (Via Staragora, 4) odprom 1. maja t. l. ter da se bom prizadeval, da bom služil slavno občinstvo vedno z najčistejšo najzdravejšo šumečo pijačo.

Ob enej. naznanjam, da moji sifoni so večji od onih, ki so v navadi v drugih tovarnah.

Spoštovani odjemniki, tudi zasebniki, dobijo po zahtevanji blago v hišo, voznino prosto.

V mnogo odjemanje pripreča se spoštljivo F. W. WANÉK.

Naročila sprejemam v svoji pisarni v kosarni na Travniku.

— Želodocene bolezni —

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodocene zdravilo.

Izbriati v raznih želodocnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandas, ko se prodajajo vsakovrstne tako zdravila.

Večji del onih kapljic, izčekov itd. itd., ki se oznanjajo in pripravljajo občinstvu z visoko letecimi besedami, ni drugega ko prevar, pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moći na želodocene žive, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj zanimimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moći kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodocnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sap, gojnju, riganju, zabasanju, hemorojalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloge v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaze njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženijo prav kmalu najtrdrovratniše želodocene bolesti. Prav izvrstno vstrejajo zoper hemoroje, proti bolezni na jetrih in na vratih, proti črevenim bolezni in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregajajo samo omejenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsemi bolezni.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbo in pošiljanje pa edino v lekar-nici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.

Eina steklenica stane 30 novčev.